

การวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการเดินทางของ 3 รูปแบบ ได้แก่ รถไฟ, รถโดยสารประจำทาง และสายการบินต้นทุนต่ำ รวมถึงผลกระทบต่อจำนวนผู้โดยสารเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ โดยพิจารณาเส้นทางการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดเชียงใหม่ และอุบลราชธานี มีกลุ่มผู้โดยสารชาวไทยที่เคยเดินทางทั้ง 3 รูปแบบการเดินทาง จำนวนทั้งสิ้น 1,164 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถึงข้อมูลทั่วไป ข้อมูลคุณลักษณะการเดินทางและข้อมูลด้านทัศนคติความพึงพอใจ จากนั้นทำการพัฒนาและทดสอบแบบจำลองการเลือกใช้บริการที่อยู่ในรูปของแบบจำลองโลจิตแบบหลายทางเลือก (Multinomial Logit Model) จากจำนวนตัวอย่างที่แบ่งตามสัดส่วนการใช้บริการจริงในปีพุทธศักราช 2549 ของสายการบินต้นทุนต่ำ รถโดยสารประจำทางและรถไฟ เท่ากับ 17:54:29 พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการเดินทาง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางรถโดยสารประจำทางเทียบกับสายการบินต้นทุนต่ำ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของรถโดยสารประจำทางเทียบกับรถไฟ ความปลอดภัยของรถโดยสารประจำทางเทียบกับรถไฟและรถไฟเทียบกับสายการบินต้นทุนต่ำ ความตรงต่อเวลาของรถโดยสารประจำทางเทียบกับสายการบินต้นทุนต่ำและรถโดยสารประจำทางเทียบกับรถไฟตามลำดับ แบบจำลองการเดินทางที่ได้มีความถูกต้องของการพยากรณ์ร้อยละ 85.48 ของข้อมูลชุดทดสอบ และ R^2 เท่ากับ 0.821 การวิเคราะห์ด้านทัศนคติความพึงพอใจต่อปัจจัยการให้บริการ พบว่า สายการบินต้นทุนต่ำมีคะแนนเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจปานกลาง 3.26 คะแนน รถโดยสารประจำทางมีคะแนนเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก 3.42 คะแนน และรถไฟมีคะแนนเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก 3.48 คะแนน (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 1, สูงสุดเท่ากับ 5)

This research investigated factors affecting mode choice decision of travelers in 3 modes; train, bus and low cost airline, including the effects in terms of number of passengers due to the changes of significant factors. The study routes were from Bangkok to Chiang Mai and from Bangkok to Ubon Ratchatani. The data was collected from 1,164 passengers who used to travel by all three modes. The data collected included socioeconomic data, travel characteristics and attitude on those three transportation modes. The Multinomial logit model was developed to determine significant factors and their effects on mode choice. The proportion of data used was according to the proportion of number of passengers of each mode in year 2006 which was 17:51:29 (Low cost airline: bus: train). It found that significant variables are the differences between out of pocket cost of traveling by intercity bus and low cost airline, differences between out of pocket cost of traveling by intercity bus and train, deviation of safety attitude of traveling by intercity bus from by train, deviation of safety attitude of traveling by train from by low cost, difference of punctuality of the service between intercity bus and low cost airline, and difference of punctuality of the service between intercity bus and train. The model developed predicted correctly 85.48 percent with Nagelkerke R^2 value of 0.821 on the test set. The average satisfaction scores of Low cost airline, intercity bus and train were 3.26, 3.42 and 3.48 (1 was the lowest and 5 was the highest).